

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОЇ (ДО ВИЩОЇ) ОСВІТИ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ДЛЯ НАУКОВИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЦІЛЕЙ**

Укладач доц., к.пед.н. М.В.Денисенко

**Затверджено
Вченою Радою Інституту філології Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
(Протокол №2 від 26 вересня 2011 року)**

КИЇВ 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма додаткової (до вищої) освіти іноземної мови для наукових і професійних цілей адресована тим, хто бажає підвищити свою професійну іншомовну компетенцію і отримати додаткову кваліфікацію, що дозволить поєднати власні спеціальні знання та іншомовні навички й уміння у сфері академічних (наукових) і професійних інтересів. Цільовою аудиторією програми є дипломовані фахівці нефілологічного профіля Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які планують проводити лекційні й семінарські заняття зі студентами нефілологічних спеціальностей іноземною мовою. Програма розрахована на лекторів з рівнем іншомовної підготовки С1, і націлена на розвиток їх професійної іншомовної мовленнєвої компетенції.

Програму укладено на основі Програми з англійської мови для спеціальних цілей (2001) та Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2003). Мета програми полягає у підвищенні професійної іншомовної кваліфікації фахівців нефілологічного профіля; формуванні навичок і розвитку вмінь професійного іншомовного усного та писемного мовлення; поглибленні знань про світ виучуваної іноземної мови; підвищенні ефективності міжкультурної комунікації в професійній сфері.

Основними завданнями професійного іншомовного навчання є удосконалення загального рівня володіння іноземною мовою; формування навичок двостороннього перекладу спеціальної термінології у сфері професійних інтересів, а також розвиток умінь іншомовного ситуативно-орієнтованого спілкування у всіх видах мовленнєвої діяльності, що передбачає знання фонологічних, лексичних і граматичних закономірностей мови як системи; володіння літературною та науковою нормами іноземної мови; уміння обирати й використовувати відповідні мовні засоби для продукування текстів (лекцій, доповідей, звітів тощо) різних типів; розширення, диференціацію й активізацію словникового запасу (загальногуманітарна й загальнонаукова лексика).

Кінцевим результатом навчання є набуття універсальних навичок і вмінь професійної іншомовної діяльності.

План реалізації такого навчання подається в *Технології мовної підготовки викладачів Київського національного університету імені*

Тараса Шевченка для викладання фахових дисциплін нефілологічного напрямку іноземною (англійською) мовою

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Структурно програма представлена тематичними розділами, що охоплюють базові компоненти навчального процесу (табл. 1). Враховуючи цільову аудиторію – викладачів різного рівня іноземної підготовки – ми вважаємо, що запропонована структура курсу є найоптимальнішою, адже вона охоплює практичний курс іноземної мови і практичний курс професійно орієнтованої іноземної мови, і націлена на формування компетенції, потрібної для реалізації професійних та наукових цілей.

Таблиця 1

Програма додаткової (до вищої) освіти іноземної мови для наукових і професійних цілей»

№ п/п	Тематичні модулі	Кількість аудиторних годин
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Англійська мова для професійних цілей: обговорення й обмін досвідом	4
2	Термінологічна відповідність у системі вищої освіти України, європейських країн та США: структура університетів, звання й наукові ступені професорсько-викладацького складу	4
3	Мовні й стилістичні особливості іноземного писемного наукового мовлення. Підготовка статті на іноземній мові.	8
4	Підготовка анотації до статті на іноземній мові. Основи реферування.	6
5	Програми міжнародних конференцій: аналіз зразків і укладення власної програми на іноземній мові	6
6	Участь у роботі міжнародної конференції: дискусії, запитання, висловлення власної точки зору. Моделювання ситуацій.	8

Продовж. табл. 1

1	2	3
7	Вербальні й невербальні особливості іншомовного публічного виступу	6
8	Підготовка доповіді-презентації на конференції	6
9	Структура й термінологія навчальних програм. Укладання й презентація власної програми (або частини програми) курсу фахової дисципліни іноземною мовою.	10
10	Написання відгуку й рекомендаційного листа на іноземній мові.	6
11	Кваліфікаційний іспит	4 (на одного кандидата)
Загалом		68

ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

По закінченні курсу англійської мови для наукових і професійних цілей фахівець повинен:

- дотримуватися мовної норми при застосуванні іноземної мови у різних функціональних стилях усного й писемного мовлення;
- володіти ключовими поняттями іноземної мови для наукового й професійного спілкування;
- уміти вести бесіду з активним використанням ключових тематичних лексичних одиниць,
- володіти основами писемного спілкування,
- уміти організувати й провести презентації, ділові зустрічі, перемовини, диспути, дискусії тощо.

У ході своєї наукової й професійної діяльності фахівець має демонструвати такі навички та вміння:

- при **аудіюванні** розуміти на слух іншомовне мовлення в його нормативному й діалектному варіантах; у природному й прискореному темпі; сприймати тексти різних жанрів (інтерв'ю, телефонна розмова, доповідь, презентація, дискусія тощо). При цьому тексти для аудіювання можуть містити 2% незнайомих слів, про значення яких фахівець може здогадатися з контексту, і 4%

нових слів, значення яких невідоме, але це не впливає на загальне розуміння того, що сприймається на слух;

- при **читанні** розуміти без словника основний зміст автентичних наукових та професійно орієнтованих текстів різних жанрів та стилів. При цьому тексти для читання можуть містити до 4% незнайомих слів, про значення яких фахівець може здогадатися з контексту;
- при **говорінні** вміти будувати тривале спонтанне монологічне висловлювання, брати участь у непередбаченому діалозі/ полілозі для реалізації мовленнєвих інтенцій (напр., інформувати, аргументувати власну позицію, критикувати позицію опонента, полемізувати, конкретизувати, порівнювати, висловлювати згоду/ заперечення; наполягати тощо); робити підготовлені повідомлення на задану тему у формі оглядового реферату або доповіді, які містять власну оцінку й аргументацію; брати участь у дискусіях, що вимагають попереднього добору й обробки фактів;
- при **письмі** вміти композиційно укладати й оформляти наукові й професійно орієнтовані тексти різних жанрів та стилей (анкети, листи, резюме, заяви, рецензії, конспекти, реферати, доповіді, есе тощо).

Показник рівня сформованості вищеперерахованих навичок і вмінь визначається підсумковою атестацією – кваліфікаційним іспитом з професійно орієнтованої іноземної мови. До іспиту допускаються лише ті кандидати, які виконали рівневий тест (див. нижче) з результатом, що відповідає рівню C1.

ЗРАЗОК РІВНЕВОГО ТЕСТУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Part 1 USE OF ENGLISH

Task 1. Choose the correct form.

1. Mr. Smith American English. A speak C does speaks B speaks D do speak	2. Alan and Mary..... married. A — C isn't B don't D aren't
3. I like this film. A doesn't C don't B isn't D am not	4. some books on the desk. A There is C It is B There are D They are

<p>5. Kate got brothers or sisters.</p> <p>A hasn't/any C has/any B hasn't some D has/some</p>	<p>6. There's a party Saturday evening.</p> <p>A on C in B at D –</p>
<p>7. Can I have water, please?</p> <p>A some C a B any D the</p>	<p>8. What time the train ?</p> <p>A do/arrives C does/arrive B does/arrives D is/arrives</p>
<p>9. When is she on holiday?</p> <p>A go C to go B going D goes</p>	<p>10. She watches TVshe goes to sleep.</p> <p>A at C after B for D before</p>
<p>11. Can I you a question?</p> <p>A to ask C asking B ask D asking to</p>	<p>12. Can you phone a bit later? Jane a bath.</p> <p>A has C is having B have D having</p>
<p>13. John hasbook. book is very interesting.</p> <p>A a/the C a B the/the D –/the</p>	<p>14. I have two English</p> <p>A dictionary C dictionarys B dictionary's D dictionaries</p>
<p>15. they stay at home yesterday?</p> <p>A Do C Don't B Did D Are</p>	<p>16. Cars are expensive bicycles.</p> <p>A –/than C more/than B most/then D more/then</p>
<p>17. Look at the cheesecake recipe. How cheese do we need?</p> <p>A many C a lot of B much D lots of</p>	<p>18. Where you at 6 o'clock?</p> <p>A did C was B went D were</p>
<p>19. I ... them every weekend.</p> <p>A visit C am not visiting B am visiting D visited</p>	<p>20. What's your email address? Iyou tomorrow.</p> <p>A to email C will email B am emailing D email</p>

<p>21. Whatyou tired? A does make C makes B did make D is making</p>	<p>22. Who you to? A – /write C write/– B do /write D have/write</p>
<p>23. You like swimming..... ? A are you C do you B aren't you D don't you</p>	<p>24. I can tell Jim about it if I him. A will see C shall see B would see D see</p>
<p>25. If I wet, I'm sure I a cold. A get/ C would get/ will catch will catch B will get/ D got/ will catch shall catch</p>	<p>26. The Queen some 3.5 million items of correspondence by 2008. A received C was receiving B had received D has received</p>
<p>27. Nile is one of longest rivers in world. A –/the/– C the/–/the B the/the/the D –/–/–</p>	<p>28. They arrived. A already C have yet B already have D have already</p>
<p>29. When the phone he A was ringing/ C was ringing was reading /read B rang/ was D rang/read reading</p>	<p>30. How long waiting? A are you C have you been B are you been D you been</p>
<p>31. Mark in Canada since April. A has been C is being B is D has being</p>	<p>32. My colleagues ... to the USA many times. A went C were B gone D have been</p>
<p>33. It isn't a new coat. He ... it for a long time. A has C is having B had D has had</p>	<p>34. Jill arrived in Ireland three days A before C since B ago D yet</p>
<p>35. I saw an accident yesterday. Two people to hospital. A taken C have taken B are taken D were taken</p>	<p>36. Where your shoes ? A were/made C –/were made B were/making D were made/–</p>

<p>37. Is there anything in that new magazine worth ... ?</p> <p>A to read C reading B read D being read</p>	<p>38. It's a fantastic film. You ... see it.</p> <p>A need C have B must D may</p>
<p>39. The horror film was very</p> <p>A frightened C feared B frightening D fearing</p>	<p>40. The gunman ... the pilot of the plane to change direction.</p> <p>A claimed C controlled B made D forced</p>
<p>41. We expected Tom ... late.</p> <p>A to be C is B be D was</p>	<p>42. I'd like you ... the picture a bit higher.</p> <p>A raise C rise B to raise D to rise</p>
<p>43. Nobody heard him ... the house.</p> <p>A leave C left B to leave D has left</p>	<p>44. Hot weather makes me... tired.</p> <p>A to feel C feel B feeling D felt</p>
<p>45. Has your father ... smoking?</p> <p>A thrown up C ended up B put off D given up</p>	<p>46. Sonia was nervous about the situation. I ...</p> <p>A asked her to not worry B asked her not worrying C asked her don't worry D asked her not to worry</p>
<p>47. We were hungry, so I suggested dinner early.</p> <p>A having C to have B of having D have</p>	<p>48. I wish Sonia..... here now.</p> <p>A would be C is B be D were</p>
<p>49. It's a difficult question. I wish somebody it.</p> <p>A answered C had answered B would answer D would have answered</p>	<p>50. The company is not independent. It by a much larger company.</p> <p>A owns C has owned B is being owned D is owned</p>

Part 2. READING SKILLS

Task 2. Complete this text using the words from the box. One of these words shouldn't be used.

economics economic (2) economists (2) economy

So what do ...(1)... do? Mainly, they do three things: collect data, create ...(2)... models and formulate theories. Data collection can include facts and figures about almost anything, from birth rates to coffee production. ...(3)... models show relationships between these different data. For example, the relationship between the money people earn and unemployment. From this information, ...(4)... try to make theories which explain why the ...(5)... works the way it does.

Task 3. Read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space.

Why does first-born child 'achieve more'?

The eldest child will spend one year more in education than the third-born child, Norwegian research ...(1)... claimed.

Professor Kjell Salvanes, ...(2)... led the research, said there was already a large amount of psychological literature ...(3)... why first-born children were ...(4)... successful.

He said: "The main suggestion is that the eldest child acts ...(5)... a teacher for the younger children and learns how to organise information and present ...(6)... to others."

He said ...(7)... skills put them at an advantage both at school and in the labour market.

Task 4. Use the word given in capitals at the end of each line to form a word that fits the space in the same line.

What is the @ sign called in English?

- (1) , the symbol is called commercial at". OFFICIAL
(2) , most people seem to refer it as the "at sign" or just "at". OFFICIAL

(3)	, there has also been a	RECENT
(4)	to call it the "atmark". There are also	MOVE
(5)	nicknames for it,	NUMBER
(6)	snail, curl, strudel, whirl, and whirlpool	INCLUDE

Task 5. Read the texts below and look carefully at each line. Some of the lines are correct, and some have the word which shouldn't be there. If a line is correct put a letter C. If a line has a word which shouldn't be there, write the word.

Whose higher education is more fundamental?

In my judgment, the Ukrainian system of higher education is being more valuable	1
for its early specialization, and the concentrated	2
course work has produces far more knowledgeable students	3
in their chosen fields by the time they go on to graduate level studies.	4
Academic success in Ukrainian universities are depends	5
on the amount of time and efforts put down into a class, while	6
in many British and American universities it is mostly	7
homework, and many Ukrainian students are got used to solving	8
problems at seminars with other students. Our students even also	9
have to take 30 courses to earn the first degree	10
in this or that area, while American schools have first half	11
that number of courses for the same degree.	12

Task 6. Read the text carefully. Write in one missing word in each line.

0. <u>in</u>	Of course, punctuality is a necessary habit <u>IN</u> the life of civilized society
--------------	---

Part 2. READING SKILLS

Task 2. Complete this text using the words from the box. One of these words shouldn't be used. *(1point each)*

1	2	3	4	5

Task 3. Read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space. *(2 points each)*

1	2	3	4	5	6	7

Task 4. Use the word given in capitals at the end of each line to form a word that fits the space in the same line. *(2 points each)*

1	2	3	4	5	6

Task 5. Read the texts below and look carefully at each line. Some of the lines are correct, and some have the word which shouldn't be there. If a line is correct put a letter C. If a line has a word which shouldn't be there, write the word. *(1point each)*

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

Task 6. Read the text carefully. Write in one missing word in each line. *(1point each)*

1	2	3	4	5	6	7

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

English Placement Test: Level Indicators

A0	A1	A2	B1	B2	C1
0-30	31-45	46-60	61-75	76-95	96-100

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Кваліфікаційний іспит з іноземної мови для наукових і професійних цілей охоплює всі види мовленнєвої діяльності, складається з чотирьох частин (табл. 2) і триває 3 години.

При оцінюванні рівня сформованості іншомовної професійної комунікативної компетенції кандидатів екзаменатор користується критеріями оцінювання, розробленими міжнародними експертами з тестування (IELTS).

Таблиця 2

Структура кваліфікаційного іспиту з іноземної мови для наукових і професійних цілей

Іншомовні мовленнєві компетенції	Зміст тестових завдань
1. Аудіювання (30 хвилин)	<ul style="list-style-type: none">• прослуховування однієї короткої лекції – 4 хвилини• 3-4 інтерактивних тексти (мінідіалоги) – 2 хвилини кожний Примітка. Під час прослуховування кандидат повинен заповнювати пропуски в тестовому завданні відповідною інформацією.
2. Читання (60 хвилин)	<ul style="list-style-type: none">• прочитати значний за обсягом текст наукового жанру (екстенсивне читання) – 40 хвилин• прочитати невеликий за обсягом професійно орієнтований текст (інтенсивне читання) – 20 хвилин Примітка. Тексти добираються з урахуванням фахового напрямку кандидата.

<p>3. Письмо (60 хвилин)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • написати есе на запропоновану тему обсягом не більше 250 слів – 40 хвилин • написати невеликий текст обсягом не більше 75 слів (лист, заява, службова записка тощо) – 20 хвилин <p>Примітка. Завдання формулюються з урахуванням фахового напрямку кандидата.</p>
<p>4. Говоріння (30 хвилин)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • усна презентація (підготовлене мовлення) – 10 хвилин • огляд літературних джерел, використаних у презентації – 5 хвилин • співбесіда з екзаменатором – 10 хвилин • спілкування з іншим кандидатом – 5 хвилин <p>Примітка. Презентація та спілкування з екзаменатором та іншим кандидатом базується на науковій та професійній сфері інтересів кандидатів</p>

Бажаємо успіху!

ТЕХНОЛОГІЯ
мовної підготовки викладачів Київського національного університету
імені Тараса Шевченка для викладання фахових дисциплін
нефілологічного напрямку іноземною (англійською) мовою

Організація: Центр іноземних мов Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Координатори проекту: Денисенко Марина Володимирівна, доцент кафедри методики навчання іноземних мов та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, заступник директора Інституту філології з навчально-методичної роботи. Толстой Микола Васильович, завідувач навчальної лабораторії Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, директор Центру іноземних мов, Петровський Микола Васильович, завідувач кафедри англійської мови природничих факультетів, голова Науково-методичної комісії Центру іноземних мов.

Мета проекту: Забезпечення мовної підготовки лекторів для викладання фахових дисциплін іноземною мовою.

План реалізації проекту:

План реалізації програми мовної підготовки має включати 3 етапи: організаційно-підготовчий, навчальний (практичний), завершальний.

На організаційно-підготовчому етапі потрібно виконати такі завдання:

1. Удосконалити навчальну програму для інтенсивної підготовки лекторів (далі слухачів) з урахуванням рівня їхньої мовної підготовки. Якщо рівень мовної підготовки слухачів відповідає рівню А1-А2, програма мовної підготовки має бути розрахована на 154 академічні години. Якщо рівень володіння мовою слухачів відповідає рівню В1 – програма має бути розрахована на 100 академічних годин. За умови, що рівень володіння мовою слухачів В2 і вище, програма має охоплювати 60 академічних годин професійно-орієнтованої мовної підготовки. У середньому, програма може бути розрахована на 104 академічні години.

2. Перевірити й уточнити кількісний склад груп слухачів, відповідно до їхнього рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції. Група слухачів може налічувати від 10 до 20 осіб (у середньому 16) і повинна формуватися за результатами рівневого тесту (письмового й усного).

3. Підготувати достатню кількість тестів для визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції.

4. Підготувати достатню кількість комплектів навчальних та навчально-методичних матеріалів для реалізації мовної підготовки слухачів.

5. Розробити й виготовити сертифікат, що свідчить про комунікативно достатній рівень володіння мовою слухачем.

6. Провести конкурсний відбір викладачів, які будуть навчати слухачів іноземної мови. Оформити їх на погодинну оплату праці.

7. Провести настановчу конференцію та серію методичних семінарів для викладачів, які будуть працювати за інтенсивною методикою. Забезпечити викладачів дидактично-методичними матеріалами.

8. Окреслити етапи навчання і скласти розклад занять. Закріпити за групами постійні аудиторії з доступом до комп'ютерних і лінгафонних класів. За попередніми підрахунками, протягом року викладачі повинні навчити 210 слухачів, тобто в середньому 13 груп. Для цього потрібно залучити 13 викладачів (по 1-му викладачу на групу).

9. Створити екзаменаційну комісію з трьох осіб для організації та проведення кваліфікаційного іспиту з іноземної мови (бажано із залученням носія мови)

На навчальному (практичному) етапі потрібно виконати такі завдання:

1. Ознайомити слухачів з програмою мовної підготовки.

2. Провести діагностичне тестування з метою визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції.¹

3. Розподілити слухачів по групах за рівнем мовної підготовки.

4. Познайти слухачів з викладачами і розкладом проведення занять.

5. Забезпечити кожного слухача навчальними посібниками.

6. Провести заняття за удосконаленим, узгодженим і затвердженим графіком.

7. Провести поточний і тематичний (модульний) контроль слухачів.

На завершальному етапі потрібно виконати такі завдання:

1. Кожному викладачу підготувати звіт щодо кількісних і якісних показників навчання.

2. Провести кваліфікаційний іспит із залученням членів комісії.

3. Видати слухачам сертифікати (зразок додається).

4. Підвести підсумки відповідного етапу навчання.

¹ **Примітка.** Якщо рівень мовної підготовки слухачів за результатами діагностичного тесту відповідає рівню С1, вони можуть бути допущені до складання кваліфікаційного іспиту з іноземної мови екстерном.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

СЕРТИФІКАТ # _____

Виданий **Петренку Петру Петровичу**,
асистенту кафедри _____
факультету/Інституту _____ Київського національного
університету імені Тараса Шевченка в тому, що він «__» _____ 20__
року склав кваліфікаційний іспит з англійської мови за Програмою
додаткової (до вищої) освіти іноземної мови для наукових і професійних
цілей з такими результатами:

Аудіювання - **C1** Читання - **C1**
Говоріння - **C1** Письмо - **C1**

що вважається достатнім для здійснення навчання студентів фахових
дисциплін англійською мовою.

Директор Інституту філології

Г.Ф. Семенюк